

algemeen

'Industrie boycot onderzoek gsm-straling'

Studieresultaten naar schadelijke effecten van gsm's vaak gestuurd door sponsor

Onderzoeksresultaten over de schadelijke effecten van gsm-stralingen zijn vaak partijdig. De financiers van dergelijke studies durven de resultaten ferm naar hun hand te zetten, zo meldt een verontrustend rapport van de Britse onderzoeksgroep Powerwatch.

door Tina De Gendt

Brussel | 'De gsm-operatoren nemen dezelfde houding aan als de tabaksindustrie vorige eeuw', zegt Donaat Cosaert, specialist niet-ioniserende straling bij het VIWTA. 'Ze doen er alles aan om de wetenschappelijke consensus tegen te gaan.'

Powerwatch, een Britse non-profit organisatie die wetenschappelijke studies onderzoekt op 'partijdigheid', vergeleek voor het rapport meer dan 120 studies in 13 EU-landen die de effecten van langdurig gsm-gebruik op de ontwikkeling van drie soorten hersenkanker nagingen (meningioom, akoestisch neuroom en glioom).

'Interphone studies', die gefinancierd worden door de grootste gsm-providers in Europa, toonden in het gros van de gevallen geen verhoging van het risico op hersentumoren binnen de vijf jaar. In verschillende, niet-gepubliceerde, studies werd zelfs een negatief effect vastgesteld, wat zou betekenen dat gsm-gebruik bescherming biedt tegen kanker. De onafhankelijke onderzoeken echter, in hoofdzaak uitgevoerd door de Örebro Universiteit in Zweden, wezen op een verdubbeling van het risico op hersenkanker na vijf jaar.

In het vergelijkend rapport valt ook op dat een grote meerderheid van de gesponsorde studies 'geen of geen sluitend statistisch relevante' resultaten oplevert (iets wat onderzoekers voor een groot deel zelf in de hand hebben door de onderzoeksmethode en het aantal gevallen). "Een strategie die logisch lijkt", zegt Donaat Cosaert van het Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek (VIWTA), "De industrie heeft er alle belang bij de gevaren van gsm-straling niet ten gronde te onderzoeken. Integendeel: ze hebben er zelfs belang bij anti-productief mee te werken aan het onderzoek."

Dat de industrie ook daar niet voor terugschrikt, mag blijken uit de vergelijking van de voor 99 procent statistisch relevante onderzoeken. Enkel voor meningioom (hersenvlieskanker) sloten de resultaten van de industrie-gesponsorde en de onafhankelijke studies bij elkaar aan: op vijf jaar tijd werd geen sterk verhoogd risico vastgesteld. Wat het akoestisch neuroom (kanker aan de gehoorzenuw) en het glioom (tumor op de steuncellen) betreft, waren de resultaten wel opvallend uiteenlopend. Voor beide was blijkens de onafhankelijke studies twee tot drie keer meer risico na gsm-gebruik, terwijl de gesponsorde studies veelal geen verhoogd risico vaststelden.

Preventief werken

De auteur van het rapport Lloyd Morgan vindt echter een lichtpunt in het feit dat twee gesponsorde studies een effect op tien jaar hebben vastgesteld. "Helaas zijn de resultaten van die studies niet gecommuniceerd naar het publiek", aldus Morgan, die er ook aan toevoegt dat de industrie zijn resultaten in het algemeen veel breder communiceert dan de onafhankelijke instellingen.

Morgan besluit dan ook dat de industrie het onderzoek moedwillig boycot. Zolang er geen unanimititeit heerst in de wetenschappelijke wereld, zijn overheden immers niet geneigd actie te ondernemen. Ook de Vlaamse overheid niet. Het VIWTA, dat het Vlaams parlement adviseert in dit soort zaken, heeft de boodschap impliciet gegeven door 'meer en meer transparant onderzoek naar de effecten van gsm-straling' te vragen. "Dat houdt in dat we de overheid hebben gevraagd toe te kijken op de financiering van de onderzoeken en zo veel mogelijk zelf voor de financiering op te draaien", verklaart Cosaert.

"Op dit moment volgt men in Europa de richtlijn van de Wereldgezondheidsorganisatie, die bestaat uit het 'onderhandeld standpunt van waakzaamheid'", zegt Cosaert, "Zolang er geen consensus is - en we mogen verwachten dat de industrie ervoor zal zorgen dat die er nog niet meteen komt - kunnen we enkel preventief werken."

Gesponsorde studies zien geen verhoogd risico op hersentumoren, onafhankelijke studies spreken dat volop tegen